

X P O N I K A

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1958

Ὡς θὰ καταδειχθῇ ἐκ τῆς περαιτέρω ἀναλυτικῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἡ ὑπ' αὐτοῦ καταβληθεῖσα ἐπίμονος προσπάθεια ἀπέβη εἰς πλείστους τομεῖς καρποφόρος καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν ἀναληφθέντων ἔργων, ἐνῶ παραλλήλως ἡ ἐδραίωσις τοῦ κύρους τῆς Ἑταιρίας καὶ ἡ στενότερα συνεργασία αὐτῆς μετὰ τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τοὺς τοπικοὺς πολιτικοὺς, κοινωνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς παράγοντας δημιουργεῖ ευόλωνον προοπτικὴν διὰ τε τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀνάπτυξιν εὐρυτέρου προγράμματος δράσεως καὶ τὴν εὐχερεστέραν ἐπίτευξιν τῶν ἐκάστοτε ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικόν τὸ γεγονός ὅτι ἤδη αἱ πάσης φύσεως ἐνέργειαι τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. εὐρίσκουν γενικωτέραν ἀνταπόκρισιν. Ἡ διαπίστωσις ὅμως αὕτη ἐπιβάλλει τὴν εἰς μέλιστα κλίμακα ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τῶν μελῶν, ἵνα καταστή δυνατὴ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ δημιουργηθέντος εὐμενοῦς κλίματος καὶ ἡ ἐπισταθερωτέρας βάσεως θεμελίωσις τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Ι. Οἰκονομικά: Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος ἀπησῶ λησε σοβαρῶς τὸ Δ. Σ., τὸ ὅποιον οὐδεμίαν παρέλειψεν ἐνέργειαν, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν εἰσπραξίν τῶν προβλεφθέντων ἐσόδων καὶ τὴν περαιτέρω αὐξήσιν τῶν πόρων τῆς Ἑταιρίας.

Λεπτομερὲς ἀνάλυσις τῆς διαχειρίσεως παρέχεται εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθησομένην ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1958. Ἐνταῦθα ἀρκούμεθα εἰς ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦς προβλέψεις τοῦ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Γεν. Συνελεύσεως ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ.

	Προϋπολογισθέν	Πραγματοποιηθέν
Σύνολον εἰσπράξεων	248.525,00	216.809,10
Περίσσευμα προηγ. χρήσεως .	155.676,90	155.676,90
Σύνολον ἐσόδων	404.201,90	372.486,00
Σύνολον ἐξόδων	388.000,00	296.744,05
Ἰσόλοιπον Ταμείου 31-12-58 .	16.201,90	75.741,95

Ὅπως, μολονότι τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ὑπελείφθησαν τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ ποσοστὸν 8 ο/ο περίπου, ὁ περιορισμὸς τῶν ἐξόδων ἐπέτρεψε τὴν ἐξοικονόμησιν ἱκανοῦ περισσεύματος (πενταπλασίου σχεδὸν τοῦ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντος) πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν τῆς Ἑταιρίας κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἀρξαμένου ἔτους

Ἡ κατὰ μέγα ποσοστὸν κάλυψις τῶν προβλεφθεισῶν εἰσπράξεων ἐπετεύχθη κυρίως χάρις εἰς τὴν ἀπὸ μέρους τῶν Κρατικῶν Λαχείων εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις δοθεῖσαν ἐπιχορήγησιν 100.000 δραχ., ὁφείλομεν δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμότητας εὐχαριστίας μας τόσο πρὸς τὸν ἀξιότιμον ὑφυπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δημ. Ἀλιπράντην ὅσον καὶ πρὸς τὸν συμπολίτην ὑφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ.

Ἐμμανουὴλ Κεφαλογιάννην, εἰς τὴν συναντίληψιν τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν πολλὰς ἐλπίδας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς Ἑταιρίας μας.

Πράγματι, ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑφισταμένη σήμερον προοπτικὴ εἶναι εὐλόγως, μολονότι ὁ ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθεὶς διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος προϋπολογισμός, συνταχθεὶς μὲ ἄκραν συντηρητικότητα καὶ περιλαμβάνων ἔσοδα οὐχὶ ἀπλῶς πιθανὰ ἀλλὰ σχεδὸν βέβαια, ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἐλάχιστον τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἑταιρίας. Πέραν ὅμως τῶν προϋπολογισθέντων ἐκ 290.000 δρχ. περίπου ἐσόδων τῆς νέας χρήσεως εἶναι λίαν πιθανὴ ἡ διὰ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Ἐφέδρων Ν. Ἡρακλείου ἐξασφάλις ποσοῦ 300 - 400 χιλιάδων χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Νομάρχου κ. Γαλανάκη καὶ τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀποδεχθείσης ἡδὴ κατ' ἀρχὴν σχετικὴν αἰτησιν ἡμῶν. Πιθανὴ εἶναι ἐπίσης ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις 100.000 δρχ. χορηγηθησομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκισμοῦ μέσῳ τοῦ Δήμου Ἡρακλείου διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀγίου Μάρκου. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ἔξ ἄλλου τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ νεοσυστάτου Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν χρηματοδοτήσεως ὀριζμένων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ὡς ἡ συμπλήρωσις τῆς προεργασίας διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρήτης καὶ ἡ συστηματικὴ φωτογράφησις καὶ ἀποτύπωσις τῶν μεσαιωνικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Νήσου ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν κατασκευὴν ἀντιγράφων χαρακτηριστικῶν τιμῶν τοιχογραφιῶν, αἵτινες καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα μονίμου ἐκθέσεως ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἀγίου Μάρκου.

Θερμὰς εὐχαριστίας ὀφείλομεν πρὸς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου καὶ τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Ἀ. καὶ Μ. Καλοκαιρινοῦ διὰ τὴν συνεχιζομένην τακτικὴν ἐπιχορήγησίν των, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ιδιώτας καὶ τὰ σωματεία, τὰ ὅποια προθύμως εἰσήνεγκον διὰ τὴν κάλυψιν τῆς δαπάνης ἀνεγέρσεως τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη.

II. Ἱστορικὸν Μουσεῖον Κρήτης. Τὸ Μουσεῖον ἐλειτούργησε κανονικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἐφορείας καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Α. Γ. Καλοκαιρινοῦ. Εἰς τὸ προσωπικόν οὐδεμία ἐπὶ πλὴν τῆς ἐπὶ τρίμηνον προσλήψεως ἐκτάκτου δακτυλογράφου πρὸς ἀντιγραφήν χειρογράφων τοῦ Ἀρχείου καὶ καταλόγων τῆς Βιβλιοθήκης. Ἡ ἐπιμελήτρια κ. Σωτὴ Πλάτωνος πλὴν τῆς φροντίδος συντηρήσεως τοῦ μουσειακοῦ ὀλικοῦ καὶ τῆς ἐνημερώσεως τοῦ γενικοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν καταλόγων καὶ τῶν λοιπῶν βιβλίων τοῦ Μουσείου, ὡς καὶ τῆς ξεναγήσεως τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, ἡσχολήθη ἐπὶ μακρόν μὲ τὴν ταξινόμησιν τοῦ συγκεντρωθέντος ἀρχαιολογικοῦ καὶ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων τῆς βιβλιοθήκης Καζαντζάκη. Οἱ φύλακες ἡργασθήσαν εὐσυνειδήτως διὰ τὴν φύλαξιν καὶ τὴν καθαριότητα τοῦ Μουσείου.

Ἀξιόλογος ἐργασία ἐγένετο διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς. Κατεσκευάσθη μία νέα μεγάλη προθήκη τοίχου δι' ἐκθεσιν ὕφαντων καὶ κεντημάτων εἰς τὸν διάδρομον τοῦ ἄνω ὁρόφου καὶ ἐγένετο ἐπανεκθέσις τῶν βυολογύπτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων λαϊκῆς μικροτεχνίας, ἐξαοφανισθέντος οὗτου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν Αἰθουσαν Νίκου Καζαντζάκη χώρου. Ἡ συγκρότησις τῆς αἰθούσης ταύτης, ἀφιερωθείσης εἰς τὸν συγγραφέα κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. καὶ ἐγκαινιοσέσεως τὴν 26ην παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐτήσιου μνημοσύνου του, ἀπετέλεσε τὸ κύριον εἰς τὸν τομέα τοῦτον μέλημα τῆς Ἐφορείας τοῦ Μουσείου καὶ ὑπῆρξεν, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, ἐπιτυχὴς μολονότι ἔχουσα προσωρινὸν χαρακτήρα, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπιτεύχθη ἡ παραλαβὴ τῶν ἐπιπλῶν

του γραφείου της ἐν Ἀντίμπ οἰκίας τοῦ συγγραφέως. Ἀντ' αὐτῶν ἐχρησιμοποιοῦν-
θησαν τὰ παλαιὰ ἐπιπλά της οἰκίας της Αἰγίνης καὶ ὅσα ἄλλα ἀντικείμενα ἠθέ-
λησε νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Μουσεῖον ἡ κ. Ἐλένη Καζαντζάκη, αἱ μετὰ της ὁποίας
ἐπὶ πολλοὺς μῆνας διεξαχθεῖσαι συνενωήσεις ὑπέδειξαν ὅτι ἡτο ἀνεφικτός ἡ ἁ-
μερος καὶ ἀκριβὴς ἐκπλήρωσις της βουλῆσεως τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ὡς αὕτη διε-
τυπώθη εἰς τὸν ὑπὸ χρονολογίαν 3-6-1957 κωδικοῦ τῆς διαθήκης του. Εἰς
τὴν βιβλιοθήκην της Αἰθούσης ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως ταξινομηθέντες 1.400
περίπου τόμοι καὶ φυλλάδια, εἰς δύο δὲ προθήκας ἐξετέθησαν 100 περίπου δειγμα-
τα ἐκδόσεων ἔργων τοῦ συγγραφέως, χειρόγραφα, ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλα προσωπικά
του ἐνθύμια. Ἡ κ. Καζαντζάκη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκφράζομεν καὶ ἐντεῦθεν τὰς
θερμοτάτας εὐχαριστίας μας, κατέβαλε ποσὸν 12.000 δρχ. καὶ ἐκάλυψεν οὕτω τὸ
μεγαλύτερον μέρος τῆς δαπάνης συγκροτήσεως τῆς αἰθούσης. Πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ
συμβολή, ἣν παρέσχεν ἡ δικηγόρος κ. Ἀγνή Ρουσσοπούλου, ἡ ὁποία ἐμερίμνησε διὰ
τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐπιπλων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων ἐξ Αἰγίνης καὶ Ἀθηνῶν.
Ἀξιόλογος ἐπίσης εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβολή τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ συγγρα-
φέως κ. Νίκου Σακλαμπάνη δωρήσαντος σειρὰν φωτογραφιῶν, ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων
ἐνθυμίων.

Αἱ συλλογαὶ ἐπλουτίσθησαν μὲ 47 νέα ἀντικείμενα, ἐξ ὧν 19 τῆς Βυζαντινῆς
- Μεσαιωνικῆς συλλογῆς (15 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 4 ἐκ δωρεᾶς καὶ παρακαταθήκης), 11
τοῦ Ἱστορικοῦ τμήματος (3 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 8 ἐκ δωρεῶν) καὶ 17 τῆς Λαογραφικῆς
Συλλογῆς (15 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 2 ἐκ δωρεῶν). Δωρεᾶς προσήνεγκον ἡ Οἰκογένεια τοῦ
ἀειμνήστου Βασιλόπαιδος Γεωργίου, ἡ κ. Ἀγγελικὴ Π. Πρατικάκη καὶ οἱ κ. Εὐθὺ-
γγελος Σταυριανίδης, Δημ. Κοσμαδάκης, Σταῦρος Φαῖτῆκης, Κώστας Λασιθιωτάκης
καὶ Ἰω. Χιωτάκης. Ἰδιαιτέρως ἀξιόλογον ἀπόκτημα τοῦ Μουσείου εἶναι μικρὰ
ἐνυπόγραφος εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, ἔργον τοῦ Ἐμμανουὴλ Τζάνε (1675), ἀγορασθεῖσα
ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἀντὶ 20.000 δρχ., ὡς καὶ ἐνεπίγραφον πῶμα βυζαντινοῦ πθου
παραδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἱπηρεσίας ὡς παρακαταθήκη τοῦ Δημοσίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους τὸ Μουσεῖον ἐδέχθη 3.670 ἐν ὅλῳ
ἐπισκέπτας (2.545 Ἕλληνας καὶ 1.125 ξένους), ἐξ ὧν 2.449 ἐπὶ πληρωμῇ εἰσιτηρίων
καὶ 1.221 δωρεάν. Ἐσημειώθη κατὰ συνέπειαν αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκεπτῶν
κατὰ 20 ο/ο περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος, μολονότι οὐδεμία
μεγάλῃ ὁμᾶς τουριστῶν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μουσεῖον παρὰ τὰς ἐπι-
μόνους ἐνεργείας τῆς Ἐφορείας.

Τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων τοῦ Μουσείου ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 16.229,50 ἐξ ὧν
δρχ. 12.245 ἀπὸ διάθεσις εἰσιτηρίων, δρχ. 2.125,50 ἀπὸ πώλησιν ἐντύπων (βδηγῶν
καὶ δελταρίων) καὶ δρχ. 1.859 ἀπὸ πώλησιν ὑφαντῶν τοῦ Πρατηρίου δειγμάτων
κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης.

III. Ἀρ χ ε ῖ ο ν - Β ι β λ ι ο θ ῆ κ η. Τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Μουσείου ἐπλουτίσθη μὲ
60 περίπου ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος φωτογραφίας ἐκ δωρεᾶς τῆς κ. Κατίνης Τσα-
τσαρινάκη καὶ τοῦ κ. Περιελῆ Κόλλα καὶ μὲ φύλλα παλαιῶν κρητικῶν ἐφημερί-
δων δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Νίκου Σακλαμπάνη.

Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ ἐταίρου ποιητοῦ κ. Λευτέρη
Ἀλεξίου καταθέσαντος εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Μουσείου τὰ χειρόγραφα τριῶν ἀνεκ-
δότων ἔργων του (ἐμμέτρον μεταφράσεως τῶν ἀπάντων τοῦ Κατοῦλλου, ἐμμέτρον
μεταφράσεως ξένων λυρικῶν καὶ ἐνός θεατρικοῦ ἔργου ὑπὸ τὸν τίτλον «τὰ Μετό-
πισθεν»).

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἐπλουτίσθη μὲ 62 τόμους ἐκ δωρεῶν τῆς κ. Ἐλ.

Καζαντζάκη, τῶν κ. Ἀ. Γ. Καλοκαιρινοῦ, Ν. Λιαναντωνάκη, Ν. Ἀνδριώτου, Ἰδ. Παπαγρηγοράκη, Κ. Μαρκουλάκη, Β. Λαούρδα, Στεργ. Σπανάκη, Μ. Δερμιτζάκη, Ν. Καμπέλη, Π. Τζαδέα, Π. Πρεβελάκη, Ἀν. Ὁρλάνδου, Γ. Καφετζάκη - Μαραντή, τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου καί τῆς Ἑταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

IV. Ἀγιοσ Μάρκος. Ἡ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1957 ἀρξαμένη α' φάσις τῶν ἐργασιῶν ἀποκαταστάσεως τοῦ ἐνταῦθα μεσαιωνικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Μάρκου, περιλαμβάνουσα τὴν ὑπερύψωσιν τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καί τὴν ἀνακατασκευὴν ὁλοκλήρου τῆς ξυλίνης στέγης, ἐπερατώθη κατὰ μῆνα Μάρτιον 1958. Ἐν συνεχείᾳ προσκηρύχθη μερίμνη τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης νέα δημοπρασία διὰ τὴν β' φάσιν περιλαμβάνουσαν τὴν στερέωσιν τῶν λιθοδομῶν, τὴν διαμόρφωσιν ὅλων τῶν ἀνοιγμάτων (θυρῶν καί παραθύρων) τοῦ ἀνατολικοῦ, βορείου καί νοτίου τοίχου, τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου στρώματος τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιχρισμάτων, τὴν κατασκευὴν τοῦ βήματος μετὰ τῆς ἐκ ἐσῶν λίθων κλιμακος αὐτοῦ, τὴν πλακόστρωσιν τοῦ ἱεροῦ καί τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὑποστρώματος τοῦ ὑπολοίπου δαπέδου, τὴν κατασκευὴν τῶν ὑαλοστασίων διὰ τὰ 24 παράθυρα τοῦ ὑπερυψωμένου τμήματος τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καί τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἐλκυστήρων συνδέσεως τῶν κιονοστοιχιῶν μὲ τοὺς δύο πλευρικοὺς τοίχους τοῦ ναοῦ. Αἱ ἐργασίαι συνεχίζονται δι' ἐργολαβίας τοῦ κ. Γ. Κασιμάτη, ὑπὸ τὴν ἐπίδελψιν τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Ν. Τσαχάκη καί τῇ ἐποπτείᾳ τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης.

Μέχρι τοῦδε ἔχει δαπανηθῆ ποσὸν 410.000 περίπου δραχμῶν, καλύπτον τὸ ἥμισυ ὡς ἔγγιστα τῆς συνολικῆς δαπάνης τοῦ ἔργου. Ἡ Διευθύνσις Ἀναστηλώσεως ἔχει συμβάλει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου διὰ ποσοῦ 275.000 δρχ. (50.000 τὸ 1956 διὰ τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας καί ἀγορὰν ξυλείας, 100.000 τὸ 1957 διὰ τὴν α' φάσιν καί 125.000 τὸ 1958 διὰ τὴν β' φάσιν), ἐνῶ παραλλήλως ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία ἔχει διαθέσει 134.000 (15.000 δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐκπληρώσαντος τὰ σχέδια ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Κ. Λασιθιωτάκη. 89.000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς α' φάσεως 10.000 δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ ἐταίρου κ. Ν. Τσαχάκη καί 20.000 διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς β' φάσεως).

Αἱ ἐργασίαι τῆς ὡς ἄνω β' φάσεως περατοῦνται ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνός, θὰ ἐπακολουθήσῃ δ' ἄμέσως ἡ γ' φάσις διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ (ἐπιχρίσματα, δάπεδα, ὑαλοστάσια, θύραι, ἡλεκτρικὴ ἐγκατάστασις κ.λ.π.). Ἡ ἀνακατασκευὴ τοῦ προστώου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἄμέσως, δοθέντος ὅτι δὲν ἐπετεύχθη συμφωνία ἐξαγορᾶς τοῦ μικροῦ καταστήματος τοῦ καταλαμβάνοντος τὸ πρὸς βορρᾶν τμήμα αὐτοῦ, τοῦ ἰδιοκτῆτου προβάλλοντος παραλόγους ἀξιώσεις. Διὰ τοῦτο ἐζητήθη ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρεσίαν ἡ διενέργεια τῆς νομίμου πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν διαδικασίας.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Ἑταιρίας διὰ τὴν ἀρξαμένην χρῆσιν προβλέπεται πίστωσις 100.000 δρχ., ποσὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείεται νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς ἐνδεχομένης αὐξήσεως τῶν προσδοκωμένων ἐσόδων. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξ ἄλλου πληροφορίας, ἀπεφασίσθη ἤδη ἡ πρὸς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου διαθέσις ἑτέρων 100.000 δρχ. διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ὑφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ. Ἑμμ. Κεφαλογιάννην, πρὸς ὃν ὀφείλομεν πολλὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν σημαντικὴν ταύτην ἐνίσχυσιν. Ἀνεξαρτήτως πάντως τούτων εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ χρηματοδότησις ἀπὸ μέρους τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως, οὗτω δὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξησφαλισμένη ἡ ἄμεσος συνέχισις καί ἡ ταχέια ὁλοκλήρωσις τοῦ ἔργου. Ἐπειδὴ πάντως ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 14-3-1956 συμβάσεως

ταχθείσα προθεσμία περαιώσεως του έργου ἔληξεν ἤδη τὴν 4ην τρέχοντος μηνός, τὸ νέον Δ. Σ. πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς συνανόησιν μετὰ τοῦ Δήμου Ἑρακλείου διὰ τὴν παράτασιν αὐτῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν παράτασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ άρθρου 7 τῆς ἰδίας συμβάσεως προβλεπομένου χρόνου, καθ' ὃν ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα διαχειρίσσεως τῆς διαμορφωθησομένης αἰθούσης, ἐφ' ὅσον αὕτη ἔθελεν χρησιμοποιηθῇ πρὸς στέγασιν μονίμου ἐκθέσεως ἀντιγράφων μεσαιωνικῶν τοιχογραφιῶν.

V. Ἐκδόσεις. Πλὴν τῆς εἰς ἴδιον φυλλάδιον ἐκτυπώσεως τῆς Ἐκθέσεως Πεπραγμένων τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὸ ἔτος 1957, ἐξεδόθη τὸν παρελθόντα Αὐγουστον εἰκονογραφημένον τεύχος διὰ τὸν Ἅγιον Μάρκον τοῦ Χάνδακος περιέχον σημείωμα, ἐν ᾧ ἐκτίθεται τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀρξαμένης ἀποκαταστάσεως, τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Γ. Παρλαμᾶ καὶ μελετήματα τῶν ἐταίρων κ. Στυλ. Ἀλεξίου καὶ Κ. Λασιθιωτάκη ἀφορῶντα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ μνημείου. Ἡ ἐκδοσις τοῦ τεύχους συνέβαλε θετικῶς εἰς τὴν παρὰ τῇ εὐρυτέρῳ κοινῇ προβολῇ τοῦ σημαντικοῦ τούτου έργου τῆς Ἑταιρίας μας.

Οὐδεμία ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ 1958 ἐκδοσις εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Ἐκδόσεων προβλεπομένας σειράς, ἥδη ὅμως ὑπάρχει πιθανότης διὰ τὴν ἐντός τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ἐκδοσιν δύο βιβλίων: 1) κριτικῆς ἐκδόσεως τοῦ «Κατζούρμπου» ἐκπονηθείσης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δίνου Πολίτη, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον τόμον τοῦ «Κρητικοῦ Θεάτρου» καὶ 2) κριτικῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἀλώσεως τῆς Κρήτης» Θεοδοσίου τοῦ Διακόνου μετὰ φιλολογικῆς - ἱστορικῆς εἰσαγωγῆς καὶ σχολίων τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Ν. Παναγιωτάκη, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὸν δεύτερον τόμον τῆς «Κρητικῆς Ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης». Διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν δύο τούτων βιβλίων προσελέφθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τρεχούσης χρήσεως πίστωσης 30 000 δραχμῶν.

VI. Διαγωνισμοὶ - Ἐπιχορηγήσεις - Διалέξεις. Μετὰ σχετικῆς ἐπιτυχίας διενεργήθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ὁ Ξανθουδίδειος Λαογραφικὸς Διαγωνισμός, δι' ὃν ὑπεβλήθησαν τέσσαρες ἐν ὧν ἐργασίαι. Τὸ βραβεῖον μετὰ τοῦ ὑπὸ τῆς κ. Χρυσῆς Ἀνδροκλῆς Ξανθουδίδου ἀθλοθετηθέντος χρηματικοῦ ἐπάθλου 2.000 δρχ. ἀπενεμήθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συλλογὴ 115 κρητικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν» ἐργασίαν τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Ἐμμανουὴλ Δουλιγερᾶκη, ἑπαινος δὲ μετὰ χρηματικοῦ ἐπάθλου 500 δρχ. ἀπενεμήθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συνήθειες καὶ παρατηρήματα τῆς γέννησης στὴν Κρήτη» ἐργασίαν τοῦ κ. Γιάννη Καραταράκη.

Διὰ συμπληρωματικὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐταίρου κ. Στεργίου Σπανᾶκη πρὸς ἐκδοσιν τοῦ Δ' τόμου τῶν «Μνημείων τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας» διετέθη ποσὸν 1.500 δραχμῶν. Ἐπίσης ὡς εἰσφορά ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα Μουσικοῦ Συλλόγου «ὁ Ἀπόλλων» διὰ τὴν ἀγορὰν πιάνου συναυλιῶν διετέθη ποσὸν 2.000 δραχμῶν.

Τρεῖς διαλέξεις ὁργανώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους πρωτοβουλία τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας. Τοῦ κ. Θεμιστοκλῆ Νόβα μὲ θέμα «ὁ Διονύσιος Σολωμός», τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ὁρολογᾶ μὲ θέμα «Ἡ συμβολὴ τῶν Κρητῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα» καὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Μέγα μὲ θέμα «Ἡ ἔννοια καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς λαϊκῆς τέχνης».

VII. Διάφορα. Τὴν 26 - 10 - 1958 ἐγένετο, ὁργανωθεῖσα ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Δῆμον Ἑρακλείου, εἰς τὴν πλατείαν Ἐλευθερίας ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη, λαμπροῦ έργου τοῦ γλύπτου κ. Ἀθανασίου Ἀπάρτη. Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρωτοβουλία τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἀνταποκριομένη εἰς τὸ κοινὸν αἶσθημα, ἤτο ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν

ἀπότισιν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Κρητὸς φόρου τιμῆς. Παραλλήλως τὸ Δ. Σ. ἡσχολήθη μὲ τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μνημείου τοῦ Νίκου Καζαντζάκη καὶ συνεκρότησε ἐπιτροπὴν, ἣτις ἤδη ἐπελήφθη τῆς μελέτης αὐτοῦ προκειμένου νὰ ὑποβληθῇ σχετικὴ εἰσήγησις εἰς τὸν Δῆμον Ἑρακλείου.

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ἐταίρων κ. Ἑμμ. Δουλεράκη καὶ Νικ. Παναγιωτάκη γενομένη, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ., εὐρετηρίασις τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Κριτοβουλίδου καὶ τοῦ περὶ Τουρκοκρατίας τμήματος τῆς Ἱστορίας τοῦ Ψιλᾶκη. Ἡ ἐργασία αὕτη, δι' ἧς καθίστανται εὐχρηστα τὰ ὡς ἄνω βιβλία, θὰ ἀποδῇ ἐκδιδομένη σηματικὸν βοήθημα διὰ τοὺς μελετητὰς τῆς κρητικῆς ἱστορίας.

Προτάσει τοῦ ἐταίρου κ. Στυλιανοῦ Φιοράκη ἐζητήθη, προθύμως παρασχεθεῖσα ἡδὴ, ἡ συγκατάθεσις τοῦ σεδασμιωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐγενίου διὰ τὴν φροντίδι τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ταξινόμησιν καὶ εὐρετηρίασιν τοῦ εἰς τὸ οἷκον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀποκειμένου ἀρχείου τῆς Δημογεροντίας Ἑρακλείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πολύτιμον πηγὴν πληροφοριῶν διὰ τὰ ἐν Κρήτῃ πράγματα κατὰ τὸ β' ἡμῖσι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Τὸ νέον Συμβούλιον πρέπει νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐργασίας ταύτης.

Τὸ νέον Συμβούλιον ὀφείλει ἐπίσης νὰ ἐξετάσῃ μετὰ τῆς προσηκούσης προσχῆς καὶ νὰ λάβῃ ἐγκαίρως ἀποφάσεις ἐπὶ προτάσεων τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Γωμαδάκη καὶ τοῦ ἀντεπιστάλλοντος ἐταίρου κ. Μάϊλς περὶ ἀναλήψεως πρωτοβουλίας διὰ τὴν κατὰ τὸ 1961 ὀργάνωσιν τοῦ ἐρταζμοῦ τῆς χιλιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ. Σημειωτέον ἀκόμη ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐκκρεμές τὸ θέμα τῆς μελέτης τῆς δυνατότητος ἰδρύσεως ἐν Κρήτῃ τοῦ νέου Πανεπιστημίου.

VIII. Σωματειακὴ κίνησις. Ἡ Ἑταιρία μας ἐθρήνησε κατὰ τὸ ληξαν ἔτος τὸν πρόωρον θάνατον ἐξόχου καὶ πολλαπλῶς εἰς τὴν πρόδοον αὐτῆς συμβαλόντος ἐταίρου, τοῦ Ἀνδρονικέου Ξανθοῦδιδου. Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐστερήθημεν ἑνὸς ἐνθουσιώδους καὶ εἰδήμονος μέλους, συνεχίσαντος ἐπαξίως καὶ ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ τὴν λαμπρὰν παράδοσιν τῆς ἱστορικῆς τοῦ οἰκογενείας.

Ἐθρήνησεν ἐπίσης ἡ Ἑταιρία μας καὶ ἀντεπιστέλλον μέλος ἐπιφανές διὰ τε τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐπιστήμην, τὸν Ἐπίσκοπον Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου Ἀγχαθάγγελον Ξηρουχάκη.

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. ἐξελέγησαν ὡς τακτικὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας οἱ κ. Νικόλαος Καρύδης, Μύρων Μιχαηλίδης καὶ Σπυρίδων Πλατάκης. Ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος ἐξελέγη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ὁ εἰς Ἀθήνας ἐγκατεστημένος γνωστὸς κρῆς ἡθογράφος κ. Γεώργιος Καφετζάκης - Μαράντης.

Περαιτωθείσης ἡδὴ τῆς Ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ ληξάν ἔτος δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ὑπομνησθῇ, ἐν ὅψει τοῦ ἐπιπόνου καὶ πολυσχιδοῦς ἔργου, τὸ ὁποῖον διαγράφεται πρὸ ἡμῶν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τούτου νὰ κινητοποιηθῇ τὸ σύνολον τῶν μελῶν μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ πλήρη συνειδήσιν τοῦ χρέους πρὸς τε τὴν Ἑταιρίαν καὶ τὴν Κρήτην. Ἡ κινητοποίησις αὕτη ἀπόκειται ἡδὴ ὡς ἐπιτακτικὸν καθήκον καὶ πρὸ τοῦ ἐκλεγχομένου μετ' ὀλίγον Συμβουλίου, ἀλλὰ καί, πρὸ παντός, πρὸ τῶν ἰδίων τῶν μελῶν, τῶν τε παλαιῶν καὶ τῶν νέων.

Ἐν Ἑρακλείῳ τῇ 26ῃ Ἰανουαρίου 1959

Ὁ Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΕΞ, ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ